

DIWYGIWYD DROS DRO AR GYFER Y PANDEMIG COVID:

Dilys tan Ebrill 2021

Gweithdrefnau Gweithredu Safonol (SOPs) a'r offer asesu cymhwysedd ar gyfer roi meddyginiaeth l'w mewnanadlu gan ddefnyddio nebiwlydd mewn lleoliadau cymunedol.

*RHAID i'r holl staff y disgw yllir iddynt ddefnyddio'r Gweithdrefnau Gweithredu Safonol fod wedi derbyn hyfforddiant QCF lefel 2 neu uwch a derbyn asesiad i sicrhau cymhwysedd ym mhob gweithdrefn berthnasol

Awdur a Theitl	Cyfarwyddwr Cynorthwyol Fferyllfa a Rheoli Meddyginiaethau BIPBC			
Adran gyfrifol / director:	Cyfarwyddwr Gweithredol Nyrsio, fferyllfa a Rheoli Meddyginiaethau Awdurdodau Lleol			
Cymeradwywyd gan:	MPPP, DTG Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru (AGGCC), Fforwm Gofal yn y Cartref a Fforwm Gofal Cymru			
Dyddiad Cymeradwyo	Tachwedd 2015/ Mehefin 2020			
Dyddiad actifadu	Tachwedd 2015			
Dogfennau i'w darllen ochr yn ochr â'r ddogfen hon:	<ul style="list-style-type: none"> Safonau arferion gorau a gweithdrefnau gweithredu safonol terfynol ar gyfer rheoli meddyginiaethau ar gyfer pob lleoliad gofal Ebrill 2020 Dull Gweithredu Safonol ar gyfer rheoli meddyginiaethau mewn lleoliadau Cartrefi Gofal yng Ngogledd Cymru Gweithdrefn Gweithredu Safonol ar gyfer rheoli meddyginiaethau mewn lleoliadau cartref yng Ngogledd Cymru Dougherty L. & Lister S. (2011) The Royal Marsden Hospital Manual of Clinical Nursing Royal Pharmaceutical Society Professional Guidance on the Administration of Medicines in Healthcare Settings. (Ionawr 2019) Canllawiau Cymru Gyfan ar Ddirprwyo Addysg a Gwella Iechyd Cymru ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol (HEIW 2020) Egwyddorion Arweiniol Cenedlaethol ar gyfer Cymorth Meddyginiaethau yn y Sector Gofal Cartref (ADSS Cymru 2019) Hyfforddiant rhoi meddyginiaeth COVID- 19 (HEIW 2020) 			
Dyddiad adolygiad nesaf:	Ebrill 2021			
Dyddiad yr EqlA cwblhawyd:	Tachwedd 15 (Polisi Trosfwaol MM01)			
Gweithredwyd yn gyntaf	Tachwedd 2015			
Adolygwyd yn flaenorol:	Rhag 2016	Chwe 2019	Ebrill 2020	
Gwnaed newidiadau do/naddo:	Do	do	Do –COVID-19	

Dull Gweithredu Safonol i roi meddyginiaeth i'w mewnanadlu gan ddefnyddio nebiwlydd

Mae'n rhaid i'r Dull Gweithredu Safonol hwn (SOP) gael ei ddefnyddio ar gyfer dinasyddion / cleifion / preswylwyr sydd â'r galluedd i gydsynio i driniaeth yn unig. Os tybir nad oes gan y dinesydd / claf / preswlydd alluedd ar adeg triniaeth, mae'n **rhaid** i'r gofalwr gyfeirio'n ôl at Feddyg Teulu / Nyrs Practis / Nyrs Ardal, tîm neu reolwr ac **ni chaiff** fynd ymlaen â'r driniaeth.

Diffiniad o gydsyniad, galluedd a gwrthod (Rhoi meddyginiaeth HEIW 2020)

Cydsyniad – mae hyn pan fo unigolyn yn rhoi ei ganiatâd i dderbyn gofal gan unigolyn arall. I gydsyniad fod yn ddilys, mae'n rhaid iddo fod o'i wirfodd, yn gytbwys ac mae'n rhaid bod gan yr unigolyn sy'n cydsynio'r galluedd i wneud penderfyniad.

Galluedd - er mwyn i unigolyn fod â'r galluedd i roi cydsyniad, mae'n rhaid iddo allu deall y wybodaeth a roddir iddo ac i ddeall y wybodaeth hon er mwyn gwneud dewis.

Gwrthod - gall unigolyn sydd â'r galluedd i wneud penderfyniad wrthod triniaeth ac mae'n rhaid parchu'r penderfyniad hwnnw

Mae'n rhaid rhoi gofal er lles pennaf y dinesydd / claf / preswlydd. Y prif reswm dros ddirprwyo yw diwallu anghenion iechyd a gofal cymdeithasol yr unigolyn. Mae gan bob sefydliad bolisi cydsynio ar waith a dylai fod cydymffurfiaeth ag ef (Canllawiau Cymru Gyfan ar ddirprwyo (HEIW) 2020)

Cyngor:

Rhowch un feddyginiaeth ar y tro yn unig oni bai bod cyngor penodol i wneud fel arall

	Gweithred	Sail resymegol
1.	Sicrhewch fod y preswlydd yn codi ar ei eistedd yn y gwely os yw'n bosibl neu mewn cadair	
2.	Cyn rhoi unrhyw nebiwlydd ar bresgripsiwn, edrychwch ar MAR neu siart gyfatebol y preswlydd a gwiriwch y canlynol. Bod y preswlydd cywir yno Bod y nebiwlydd cywir yn cael ei ddefnyddio Dyddiad ac amser rhoi	
3.	Cydosodwch offer y nebiwlydd yn unol â chyfarwyddiadau'r gwneuthurwr	
4.	Cydosodwch offer y nebiwlydd yn unol â chyfarwyddiadau'r gwneuthurwr	
5.	Atodwch y geg offeryn neu'r masg wyneb i'r tiwb i aer neu ocsigen pibell feddygol, fel y'i rhagnodir	Os oes gan y preswlydd angen clinigol am therapi ocsigen ategol, <i>nid</i> oes modd parhau â hyn tra bydd y nebiwlydd yn cael ei ddefnyddio. Yn yr achos hwn, dylid rhoi meddyginiaeth trwy therapi ocsigen ynghyd â'r feddyginiaeth.

6.	Gofynnwch i'r preswlydd ddal y geg offeryn rhwng y gwefusau neu rhowch y masg wyneb ymlaen ac anadlwch yn ddwfn ac yn araf	
7.	Ar ôl allsugno, dylai'r preswlydd gymryd saib fer ac yna anadlu allan	
8.	Trowch y nebiwlydd ymlaen i sicrhau bod tARTH digonol yn ffurfio. Mae angen cyfradd llif gofynnol o 6-8 litr y munud	
9.	Dylai'r preswlydd barhau i anadlu fel uchod hyd nes y caiff holl feddyginiaeth y nebiwlydd ei chwblhau (bydd 0.5 mL yn parhau i fod yn siambr).	Mae'n cymryd rhyw 10 munud i nebiwleiddio 4 mL yn gyfan gwbl
10.	Glanhewch unrhyw offer a ddefnyddir yn unol â chyfarwyddiadau'r gwneuthurwr a/neu gwaredwch yr holl offer tafladwy untro mewn cynwysyddion priodol	
11.	Cofnodwch roi'r feddyginiaeth ar siartiau priodol	

Dogfen alluedd i Weithwyr Gofal a Chynorthwyr/Gweithwyr Cefnogi
Gofal Iechyd i weinyddu meddyginiaeth drwy fewnanadlu yn defnyddio
nebiwlydd yn y Gymuned

D.S. Dim ond staff a enwebir gan y rheolwr gaiff wneud y galluedd hwn.

Enw: .....

Dyddiad: .....

Llofnod: .....

Lleoliad: .....

		Wedi tystio'r arfer			Llofnod yr Aseswr a Dyddiad
		1. Dyddiad	2. Dyddiad	3. Dyddiad	
1	Rhaid i'r rheolwr ddirprwyo'r dasg hon.				
2	Egluro a thrafod y driniaeth gyda'r claf a chael cydsyniad.				
3	Helpu'r claf i eistedd i fyny os bo'n bosibl mewn gwely neu gadair.				
4	Cyn defnyddio unrhyw nebiwlyddion a ragnodwyd, rhaid gwirio cofnod gweinyddu meddyginiaeth (MAR) yr unigolyn neu siart cyfatebol a gwirio'r canlynol: <ul style="list-style-type: none"> • Y claf cywir • Bod y nebiwlydd cywir wedi'i ddewis • Dyddiad ac amser ei weinyddu • Dyddiad dod i ben • Statws alergedd 				
5	Gwneud yn siŵr bod yr ymgeisydd yn golchi ei ddwylo â sebon bacterioleiddiol a dŵr neu rwb dwylo alcohol bacterioleiddiol ac yn rhoi ffedog a menig sy'n ffitio'n dda ymlaen.				
6	Gosod cyfarpar y nebiwlydd yn unol â chyfarwyddiadau'r gwneuthurwr.				
7	Atodi'r darn ceg neu'r masg wyneb drwy'r tiwbiau at ocsigen neu aer wedi'i beipio'n feddygol fel y rhagnodwyd.				
8	Gofyn i'r claf ddal y darn ceg rhwng ei wefusau neu osod y masg wyneb a chymryd anadl ddwfn araf.				
9	Egluro i'r claf y dylai oedi am ychydig ar ôl mewnanadlu ac yna anadlu allan.				
10	Troi'r nebiwlydd ymlaen i sicrhau bod digon o niwl yn cael ei ffurfio. Bydd angen i'r gyfradd llif fod o leiaf 6-8 litr bob munud.				
11	Yn ymwybodol y dylai'r claf barhau i anadlu fel yr uchod nes bydd yr holl feddyginiaeth sydd wedi'i fewnanadlu wedi'i gwblhau (bydd 0.5 mL yn aros yn y siambr).				
12	Glanhau unrhyw gyfarpar a ddefnyddiwyd a/neu gael gwared ag offer tafladwy ar ôl eu defnyddio unwaith mewn cynhwysyddion priodol.				

13	Cofnodi'r gweinyddiad ar siartiau priodol.				
----	--	--	--	--	--

Enw'r Aseswr: ..... Llofnod .....

Swydd: .....

Dyddiad: .....

Dylid rhoi copi o'r ddogfen wedi'i chwblhau i'r rheolwr i'w ffeilio yn y ffeil bersonol